

anne

holt

OFFLINE

En Hanne Wilhelmsen-krim

Vigmostad Bjørke

ANNE HOLT

Offline

Vigmostad Bjørke

Copyright © Vigmostad & Bjørke AS 2015

Tilrettelagt for e-bok: John Grieg AS, Bergen

Forsidedesign: Terese Moe Leiner / Blæst

ISBN: 978-82-419-1148-4

ISBN: 978-82-419-1147-7 (trykt)

Spørsmål om denne boken kan rettes til

Vigmostad & Bjørke

Kanalveien 51

5068 Bergen

Telefon 55 38 88 00

Eller e-post til

post@vigmostadbjorke.no

www.vigmostadbjorke.no

Det må ikke kopieres fra denne boken i strid med åndsverkloven eller avtaler om kopiering som er inngått med Kopinor.

Til Kristenn og Kari, i taknemlighet.

Kapittel én

En brevdue fløy over Oslo.

Eieren kalte ham Obersten, etter de tre stjerneformede flekkene over brystet. Han var en liten og tett fugl, nesten tolv år gammel. Alder og erfaring hadde gjort ham selvsikker, men også svært forsiktig. Han fløy lavt for å unngå rovfugl. Årvåken skar han gjennom luften, inn fra fjorden mellom Rådhusets tårn, før han la kursen svakt mot øst.

Et høyhus sto innpakket i presenning og stillaser. Obersten gikk inn for landing.

Han hadde fløyet langt.

Hjemlengselen satt som et sug i det brede, grå brystet med distinksjoner så tydelige og vakre at han hadde kostet eieren mer enn stamtavlen skulle tilsi, den gang han ble kjøpt som lite kre. Foreldrene hans var enkle arbeidsjern. Kjærlig stell og store forventninger hadde likevel gjort en racer av Obersten. Det var en av Nord-Europas mest premierte brevduer som nå satt vaglet på toppen av et høybygg som ble ødelagt en julidag for mindre enn tre år siden.

Obersten ville hjem. Han ville til Ingelill, maken gjennom mer enn ti år. Han ville høre eierens plystring ved fôringstid og den beroligende kurringen fra de andre duene. Den vesle, grå fuglen med de skarpe øynene kjente dragningen mot dueslaget i eplehagen, mot redekassen der Ingelill ventet. Han visste nøyaktig hvor han skulle. Det var ikke langt igjen. Minutter, bare, om han kom seg på vingene og av gårde.

Høyt oppe, mellom Obersten og den kalde aprilsolen, fløy en rovfugl. Den var fortsatt så ung at den nå og da trakk inn fra skogene nord for byen for å forsyne seg av de dvaske tyrkerduene i sentrumsparkene. Den fikk øye på Obersten i samme øyeblikk som den grå, gamle fuglen ristet lett på vingene og nappet seg i en brystfjær, han skulle lette.

Hauken lot seg falle.

En mager mann sto utenfor sperringene rundt det halvdøde bygget med hånden som skygge over øynene. En hauk, så han. Spurvehauk, mente han bestemt, selv om de var et sjeldent syn her nede i sentrum. Mannen ble stående. Spurvehauken, med sine kortere, kraftige vinger, pleide ikke å jakte slik. Den var avhengig av kupert terreng å skjule seg i; spurvehauken var snikmorder mer enn jagerflyger.

Nå falt fuglen skarpt og brått mot noe mannen ikke kunne se. Slik han sto, fortsatt med

hånden flatt over øynene, kjente han sin egen stramme kroppslukt rive i nesen. Han hadde ikke vasket seg på en uke. Det sjenerte ham fortsatt å bli så uren, selv etter alle disse årene i jag mellom rus og hospitser og Kirkens Bymisjon.

En gang i tiden kunne han alt om fugler. Da het han Lars Johan Austad og bar militær uniform. Nå ble han aldri kalt noe annet enn Skoa, om det en sjelden gang var noen som brydde seg med å bruke navn. Han hadde vonde føtter og gikk alltid i for store sko.

Det måtte være en due hauken tok, fastslo han da en liten sky av grå fjær dalte over kanten av taket høyt der oppe. Skoa likte duer. Det var selskap i dem, særlig om sommeren når han stort sett valgte å sove utendørs.

Han lot armen falle og begynte å gå.

En fin måte å dø på, tenkte han mens han subbet mot Karl Johan med hendene dypt i lommen. I det ene øyeblikket nyter man utsikten. I det neste er man noens lunsj.

Lars Johan Austad skulle i bunn og grunn ønske han hadde lidd samme skjebne. Han skuttet seg mot aprilkulden da han kom inn i skyggen av Finansdepartementet, og kjente at det var på tide å skaffe seg noe å spise. Det var midt på dagen, og fra Rådhuset kunne han høre klokkespillet.

En messingbjelle klang sprøtt.

– Komme, da, Obersten! Puuit!

Plystringen fikk de andre duene til å kurre urolig. Det gikk mot kveld, og fôringen var for lengst over.

– Obersten! Puuuuuuuuuuu!

– Jeg tror du må gi deg for i dag.

En spedbygd kvinne kom gående på skiferhellene mellom flekkrester av snø som fortsatt lå skittenbrune over plenen ned mot dueslaget.

– Obersten! gjentok mannen og plystret enda en gang før han ringte med den lille bjellen.

Kvinnen la armen forsiktig rundt skulderen hans.

– Kom nå, Gunnar. Obersten finner veien uten at du lokker, kan du skjønne.

– Han burde vært her nå, klaget mannen og vagget stivt fra fot til fot. – Obersten burde vært her for mange timer siden.

– Han er bare forsinket, trøstet den eldre kvinnen. – Du skal se han er her i kassen sin når du våkner i morgen. Hos Ingelill. Obersten sviker ikke sin Ingelill, kan du vel begripe. Kom nå. Jeg har laget te. Og scones. Sånne fine, som du liker best.

– Vil ikke, mamma. Vil ikke.

Hun smilte og overhørte ham. Forsiktig grep hun hånden hans og dro ham opp mot huset. Han sjokket motvillig etter henne.

– Du har fødselsdag i morgen, sa kvinnen. – Trettifem år. Hvor har tiden blitt av, Gunnar?

– Obersten, klynket mannen. – Noe må ha skjedd med ham.

– Nei da. Kom nå. Jeg har bakt sukkerbrød. I morgen skal du få være med og pynte kaken.

Med krem og jordbær og lys.

– Obersten ...

– Hvor har tiden blitt av? gjentok hun, mest for seg selv, og åpnet ytterdøren før hun skjøv sønnen inn i varmen.

Kapittel to

Tiden gikk i en sløyfe.

Han var så forandret. Kanskje det var de ekstra kiloene som paradoksalt nok fikk ham til å virke mindre enn de 202 centimeterne hun visste han målte på en god dag. De brede skuldrene lutet. Buksebeltet strammet under hengemagen. Ansiktet var glattbarbert, i likhet med skallen.

– Hanne, sa han.

– Billy T., svarte hun etter noen sekunder, uten å gjøre tegn til å skyve rullestolen tilbake fra døråpningen og slippe ham inn. – Lenge siden.

Billy T. la armen mot dørkarmen, lente seg mot den og skjulte ansiktet i den digre neven.

– Elleve år, mumlet han.

Det slo i en dør ute i korridoren. Bestemte skritt hørtes fra naboileiligheten i retning heisen. De saktet farten da de nærmet seg Hanne Wilhelmsens inngangsdør og den svære mannen som sto i noe som lett kunne tolkes som en truende positur.

– Alt i orden her? spurte en dyp mannsstemme.

– Hvordan kom du deg inn nede? spurte Hanne uten å svare naboen. – Porttelefonen, vi har ...

– Herregud, stønnet Billy T. og rev hånden fra ansiktet. – Jeg har vært i politiet lenger enn deg. En skarve jævla portlås! Du hadde ikke sluppet meg inn om jeg ringte på, akkurat som du har avvist hvert forbanna forsøk jeg noen gang har gjort på å få kontakt med deg.

– Hei, sa naboen bryskt og forsøkte å stille seg mellom Billy T. og rullestolen, han var nesten like høy som Hannes gamle kollega. – Det virker som om Wilhelmsen her ikke er særlig ivrig etter å se deg.

Han så spørrende på henne. Hun svarte ikke.

Elleve år.

Og tre måneder.

Pluss noen dager.

– Eller hva? sa nabomannen irritert og la en hånd mot Billy T.s brystkasse for å skyve ham lenger ut i gangen.

– Det er riktig, sa hun omsider. – Jeg er ikke interessert. Fint om du følger ham ut.

– Hanne ...

Billy T. skjøv mannens hånd unna og sank til kne. Naboen tok et skritt tilbake. Forbauselsen ved å se den svære kroppen knele og folde hendene til bønn fikk ham til å måpe.

– Hanne. Vær så snill. Jeg trenger hjelp.

Hun svarte ikke. Forsøkte å se vekk, men blikket hans hadde låst seg i hennes. Han hadde huskyøyne, nøyaktig slik hun aldri kunne glemme dem, et blått og et brunt. Det var øynene hans hun var mest redd for. Så lite annet av denne skikkelsen minnet om mannen Billy T. en gang var. Dongerijakken med teddyfôr var for liten, og en stor flekk av noe som kunne være ketsjup, skjemte den ene brystlommen. I begge munnvikene tegnet det seg svarte snusrender, og ansiktshuden var pløset og senvinterblek.

Det blåbrune blikket var likevel det samme. Foran rullestolen, bare noen centimeter fra de ubrukelige bena hennes, stirret alle de glemte årene mot henne. Trengte seg på. Hun strittet imot og merket at hun hadde sluttet å puste.

– Kom her, sa naboen omsider, så høyt at Hanne skvatt til. – Du er uønsket, hører du vel. Om du ikke blir med meg, må jeg ringe politiet.

Billy T. reiste seg ikke. Hendene var fortsatt foldet. Ansiktet fremdeles løftet mot henne. Hanne sa ingenting. En sykebil nærmet seg der ute i Kruses gate, og gjennom vinduet i enden av gangen sveipet et blått, blinkende lys mot den ene veggen, før det bleknet og lyden avtok.

Det ble igjen stille.

Omsider reiste Billy T. seg. Stølt, med et lite stønn. Han børstet seg lett over bukseknærne og forsøkte å rette på den trange jakken. Uten å si noe begynte han å gå mot heisen. Naboen ga Hanne et selvsikkert smil og fulgte etter ham.

Hun ble sittende og se etter dem. Etter Billy T. Det var bare ham hun så. Hun lot hjulene på stolen trille lydløst ut i korridoren.

– Billy T., sa hun idet han trykket på knappen for å tilkalle heisen.

Han snudde seg.

– Ja?

– Du har aldri møtt Ida.

– Nei.

Han dro neven over issen og smilte forsiktig.

– Men jeg har hørt at du ... At dere fikk et barn. Hvor gammel er hun nå?

– Ti. Blir elleve til sommeren.

Heisdøren åpnet seg til et pling.

Billy T. ble stående da naboen vinket ham inn.

– Hun er vel på skolen nå, sa han.

– Ja.

– Skal vi? insisterte naboen og satte foten frem for å hindre døren i å lukke seg.

– Jeg trenger hjelp, Hanne. Jeg trenger hjelp med noe som ...

Billy T. snappet etter pusten, som om han var i ferd med å begynne å gråte.

– Det gjelder Linus. Husker du Linus, Hanne? Gutten min? Husker du ...

Han tok seg i det og ristet på hodet. Trakk på skuldrene og tok et skritt inn i heisen.

– Kom, hørte han og bråstanset.

– Hva?

Han rygget og stirret bortover korridoren. Hanne var der ikke lenger. Men døren sto åpen, så han, ytterdøren inviterte ham inn, og han var sikker på at han ikke hadde hørt feil.

– Ha en god dag, mumlet han til nabomannen og gikk nølende, nesten engstelig, mot Hannes leilighet.

Symbolsk nok lå lokalene til Islamsk Samarbeidsråd i Norge, ISAN, som nærmeste nabo til den amerikanske lutherske kirke på Frogner. I et av Oslos beste strøk hadde den stadig større og mer innflytelsesrike organisasjonen kjøpt to leiligheter i Gimle terrasse og slått dem sammen til et imponerende kontor. Naboprotester og politisk baluba hadde gjort prosessen kronglete og langvarig, men en tid etter innvielsen var de fleste naboene fornøyde. En frue to etasjer over kontoret ble intervjuet av NRK i forbindelse med ISANs femårsjubileum. Hun var synlig tilfreds over at det ikke ble laget mat i lokalene, slik hun på forhånd hadde fryktet. Organisasjonen hadde dessuten påkostet en tiltrengt oppgradering av fellesarealene. Den åtti år gamle damen hadde også påpekt at hennes muslimer var riktig pene i tøyet. Ingen av dem så ut som denne mulla Krekar, verken turban eller kjortler hadde gjort sitt inntog i den respektable bygården.

Diagonalt over krysset lå den amerikanske kirken, som fra fugleperspektiv så ut som en lubben potteplante. Den var i hovedsak bygget i betong. Skadene etter den voldsomme eksplosjonen ville blant annet derfor vise seg begrenset.

Bygården der ISAN holdt til, gikk det verre med.

Den gamle damen også.

Det var tidlig på dagen. Til da hadde den vært som alle andre. Morgenen hadde kommet med uvarslet underkjølt regn og kaos i trafikken. I enkelte blomsterbed hadde overmodige påskeliljer dagen før åpnet ansiktet for å sjekke temperaturen; nå hang de med hodet og angret. I ettertid, da hele området ble gjennomløst og flere hundre vitner skulle bli nødt til å fortelle hva de hadde sett, og hvor de hadde vært, viste det seg at én detalj likevel hadde vært uvanlig for det fasjonable området.

En ung mann i det de alle kalte «tradisjonelle islamske klær», hadde nærmet seg ISANs lokaler. Han bar på en veske. Vesken ble stadig større etter som dagene gikk etter eksplosjonen.

Klærne stadig mer eksentriske. Noen mente han bar turban, andre mente at de hadde skimtet noe som kunne vært et maskingevær under de løse gevantene. Enkelte mente at det dreide seg om to slike skikkelser, og tre vitner påberopte seg å ha sett en hel gjeng med slike fremmede fugler i minuttene før det smalt.

Det var vanskelig å vite. Bomben var så kraftig at arbeidet med å bringe de døde identitet på det rene ble alt annet enn enkelt.

Likevel, og på grunnlag av all den informasjonen som raskt ble hentet inn fra pårørende til bygårdens beboere og ISANs mange medlemmer som ikke var til stede da det smalt, kunne politiet gå ut med et omtrentlig antall døde samme kveld. Eller savnede, som de mer korrekt kalte de fleste av dem.

I ISANs lokaler hadde det befunnet seg seksten mennesker det ikke lenger kunne gjøres rede for. Et uheldig postbud var også blitt borte. Av naboene i leilighetene over ISANs kontorer var bare den gamle damen hjemme. Hun ble funnet med alle kroppsdelene festet til torsoen, men med brystet gjennomboret av utallige glassplinter og med et dørhåndtak fire centimeter inn i tinningen. Tre fotgjengere i Gimle terrasse og to i Fritzners gate var også drept, men var gjenkjennelige nok til å få en verdig begravelse noen dager senere. Den ene av dem var en lokalt ansatt i den tsjekkiske ambassaden nedi gaten; hun hadde vært på vei til en altfor tidlig lunsjavgift.

I tillegg til de antagelig treogtyve dødsopfrene ville de foreløpige tallene vise åtte mer eller mindre alvorlig sårede. Blant dem den amerikanske pastoren fra kirken rett over veien, som hadde vært ute med sin kones lille Jack Russel-valp. Hunden døde momentant, pastoren fikk en ansiktsskade som ville koste ham gjentatte plastiske operasjoner. De færreste skulle de nærmeste dagene være syndelig opptatt av de materielle skadene, men de ville senere vise seg å være formidable.

Bomben gikk av klokken 10.57, tirsdag den 8. april 2014.

Hanne Wilhelmsen kikket på armbåndsuret, som viste tre minutter på elleve.

– Hva i ...

– Hva faen var det? utbrøt Billy T.

Han la hendene på det store salongbordet i blakket glass. Det dirret fortsatt. Et stort stuevindu mot Kruses gate hadde sprukket i en diagonal, skarp strek fra hjørne til hjørne.

– Ikke en gang til, hvisket Hanne og rullet bort til ytterveggen der hun plasserte seg ved siden av vinduet før hun forsiktig tittet ut. – Det kan da ikke ...

– En bombe? Nei ...